

בבית המשפט העליון

בג"ץ 7611/01 - י"ח

לפני: כבוד הרשמת ליאת בנמלך

מבקש העיון: עו"ד שרגא צייגר

העותרים: 1. מכבי מגן אגודה שיתופית לביטוח הדדי נגד מחלות בע"מ
2. ק.ח. מכבי חברה לביטוח בע"מ

נ ג ד

המשיבים: 1. שר האוצר
2. הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון

בקשה לעיין בתיק בית המשפט

החלטה

1. המבקש, עו"ד שרגא צייגר, עותר לעיין בתיק בית המשפט, בציינו כי הוא מייצג מבוטחים של קופת חולים מכבי, והוא מעוניין לעיין בעמדות הצדדים ובנספחים שציפפו לשם "בדיקת והשוואת התנאים לאור החלטת בית משפט העליון כי הביטוח של קופ"ח מכבי היה בניגוד לחוק".

העותרת 1 (אשר תגובתה הוגשה גם על דעת העותרת 2) הותירה את ההכרעה בבקשה לשיקול דעת בית המשפט. עם זאת הביעה העותרת 1 הסתייגויות שונות מן הבקשה, ובתוך כך הדגישה כי לטעמה בקשת העיון מבוססת על הנחה שגויה שכן לא נקבע בפסק הדין שהעותרות פעלו שלא כדין, מה גם שמכבי שירותי בריאות היא גוף נפרד, ועוד ציינה כי בבקשה אי בהירות שכן לא הובהר מהם התנאים אותם מבוקש "לבדוק ולהשוות" ומיהם המבוטחים אותם מייצג המבקש. העותרת 1 הוסיפה כי ככל שקיימות עילות הקשורות לחומר שבתיק, הרי שעל פני הדברים תקופת ההתיישנות ממילא חלפה.

המשיבים הודיעו כי אינם מתנגדים לעיון בתיק, למעט עיון בשני נספחים: פרוטוקול הוועדה המייעצת בעניינה של העותרת 1; וחוות דעת של אקטוארית במשרד האוצר. המשיבים הפנו בעניין זה להוראות סעיפים 12 ו-50א לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981.

2. לאחר עיון בחומר שבתיק ואיזון בין כל השיקולים הצריכים לעניין, החלטתי להיעתר לבקשה בחלקה, ולהתיר עיון במסמכים שבתיק, למעט עיון בשני הנספחים עליהם עמדה המשיבה. הטעמים שהובילו אותי למסקנה זו הם בקצרה אלו:

בקשת העיון כפי שהוגשה היא בקשה לקונית. למעשה פרט לאמירה שמבקש העיון מייצג מבוטחים של קופת החולים מכבי וכי מתבקשת "בדיקה והשוואת נתונים" לא פורט דבר. עם זאת, גם בקשה קצרה כזו יכולה לצלוח את המשוכה, הקלה, הנצבת בפני המבקש לעיין בתיק בית משפט (ראו רע"א 3863/15 רחמני נ' Liberty Mutual Insurance Europe Limited, פסקה 6 (28.2.2016) (להלן: עניין רחמני)) ו"הכדור" עבר למעשה לבעלי הדין לקבלת עמדתם ביחס לבקשה.

הטענות אותן העלתה העותרת 1 הן טענות כלליות שעניינן בעמימות ובאי הבהירות העולה לטענתה מן הבקשה ובכך שהטעם הניצב בבסיסה לא הוברר עד תום. טעמים כאלו אינם מצדיקים לטעמי לסטות בענייננו מהנחת המוצא, הנובעת מעקרון פומביות הדיון וחופש המידע, לפיה יש לאפשר עיון במסמכים המצויים בתיקי בית-המשפט (יזכר כי הדיון בתיק דנן התנהל בדלתיים פתוחות), אלא אם קיימים הוראה תחקיתית או טעם כבד-משקל הנגזר ממנה המצדיקים למנוע עיון. בין היתר אציין כי העותרת 1 לא הצביעה על אינטרס לגיטימי קונקרטי שלה העשוי להפגע כתוצאה מעיון במסמכים מסוימים שבתיק (וראו עניין רחמני). על כן לא מצאתי בטיעוני העותרת 1 הצדקה למנוע עיון בתיק או בחלק ממנו.

3. לעומת זאת המשיבים הצביעו בתגובתם על שני מסמכים קונקרטיים, אשר לעמדתם אין להתיר עיון בהם, והם העלו טעם ענייני להתנגדותם (סודיות דיוני הוועדה המייעצת וסודיות מסמכים שנמסרו למפקח על הביטוח וכן סוד מסחרי).

טענות אלו מחייבות עריכתו של איזון בין האינטרסים הנוגדים של הצדדים. בעריכת האיזון יש לשוב, מטבע הדברים, ולבחון את הטעם שעומד ביסוד הבקשה שהרי "מטרת העיון היא אחד השיקולים הרלבנטיים בבחינת הבקשה ובאיזון בין

האינטרסים ההדדיים של הצדדים מזה ומזה, וזאת בפרט עת צד להליך המשפטי טוען כי בעיון בתיק או בחלק ממנו יש כדי לפגוע באינטרס לגיטימי שלו" (בג"ץ 8337/10 סלקום ישראל בע"מ נ' שר התקשורת, פסקה 2 ((1.5.2016)). בהתאם ראוי לבחון "כיצד ניתן להגשים את מטרת העיון תוך פגיעה מידתית ככל האפשר בזכויות ובאינטרסים הנוגדים" [ההדגשה הוספה] (עניין רחמני, פסקה 6).

בענייננו, כאשר מן הצד האחד ההנמקה הכלולה בבקשה אינה מלמדת רבות על מטרת העיון, וממילא אין בה ללמד על הצורך לעיין במסמכים הקונקרטיים אליהם הפנו המשיבים; וכאשר המשיבים הצביעו מנגד על שני נספחים אשר לטענתם נוכח המידע הכלול בהם יש לחסותם, דומני כי תוצאה מידתית המאזנת בין האינטרסים של כל הצדדים, כפי שהוצגו בפניי, היא לאפשר עיון בכל כתבי ביי-הדין שבתיק למעט פרוטוקול הוועדה המייעצת בעניינה של העותרת 1 (נספח יא' לעתירה המתוקנת מיום 1.2.2004); וחוות דעתה של אקטוארית משרד האוצר (נספח מש/1 לתגובת המשיבים מיום 6.9.2004) (וזאת מבלי להכריע בטענתם המשתמעת של המשיבים לפיה קיים איסור בדין לחשוף מסמכים אלו).

אעיר כי במסקנה זו, המבוססת כאמור על הטענות שבפניי, אין כדי למנוע מן המבקש להגיש בקשה מפורטת ומנומקת לעיין בשני המסמכים האמורים - ככל שיסבור כי דרוש לו עיון בהם לשם הגשמת מטרת העיון וכי יש להורות כן למרות הנטען בתגובת המשיבים (וזאת מבלי להביע כל עמדה לגבי סיכוייה של בקשה כזו להתקבל).

העיון ייערך במזכירות בית-המשפט לפי הנוהל המקובל ובתיאום מראש.

ניתנה היום, כ' בתמוז התשע"ו (26.7.2016).

ליאת בנמלך

ר ש מ ת